

2017-01-20

Remissvar N2016-05385 FJR

Näringsdepartementet
n.registrator@regeringskansliet.se
camilla.kullmer@regeringskansliet.se

Remissvar:**Norrskog och Mellanskogs synpunkter på rapporten ”Frågor kring 2009 års renskötselfkonvention (Ds 2016:27)”.**

Norrskog och Mellanskog har getts möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss. Norrskog är en skogsägareförening som ägs av 12 500 skogsägare vars skogsfastigheter är belägna i Jämtland, Västernorrland eller södra Västerbotten. Drygt hälften av alla skogsägare i Mellansverige är medlemmar i Skogsägarna Mellanskog. Föreningen bedriver virkesförmedling och skogsbruksverksamhet i Härjedalen, Hälsingland, Dalarna, Värmland, Gästrikland, Uppland, Södermanland, Västmanland, Närke och Gotland.

Norrskog och Mellanskog står även bakom det remissvar som lämnas av LRF Skogsägarna, och delar till fullo bedömningen att renskötselfkonventionen i det skick som föreligger har allt för stora brister. En ratificering skulle med största sannolikhet skapa betydligt större nackdelar än fördelar för såväl de svenska samebyarna som för berörda markägare.

Övergripande synpunkter

- Norrskog och Mellanskog menar att det etablerade nyttjandet av privatägd skogsmark för renbete för närvarande i huvudsak fungerar väl inom föreningarnas områden. Rennäring och skogsbruk är två areella näringar av stort värde för de bygder där de utövas, och det är viktigt att etablerade, väl fungerande mönster för hur näringarna nyttjar skogsmarken inte påverkas i negativ riktning av renskötselfkonventionens förslag.
- Det är från ett markägarperspektiv omöjligt att lämna konstruktiva synpunkter på stora delar av remissunderlaget, då detta helt saknar konsekvensanalyser. Det går således inte att se på vilket sätt näringarnas idag väl fungerande nyttjande av samma marker kan komma att påverkas av förslagen. Detta är en fundamental brist i remissunderlaget, som i sig räcker som motiv för att konventionen inte ska ratificeras.
- Det områdesprotokoll som ingår i remissmaterialet bygger helt på uppgifter som lämnats av rennäringens intressenter. Skogs- och andra markägare har inte beretts möjligheter att lämna synpunkter i denna fråga. Om konventionen träder i kraft innebär detta att en partsinlaga från en areell näring omvandlas till svensk lag. Norrskog och Mellanskog menar att detta inte är förenligt med svensk rättstradition, och ett tungt skäl för att konventionen inte ska ratificeras.

2017-01-20

Remissvar N2016-05385 FJR

Synpunkter på Områdesprotokollet

- Enligt en av de berörda samebyarna i Jämtland innehåller remissmaterialets områdesprotokoll inom rennärningen ifrågasatta uppgifter gällande utbredningen av de svenska samebyarnas vinterbetesland. Att grunda en konvention på ett underlag som delvis är ifrågasatt av såväl markägare som inom rennärningen riskerar att leda till framtida problem.
- Minst en av de berörda samebyarna i Jämtland (Handölsdalen) har sedan tidigare inte omfattats av någon renskötselkonvention mellan Sverige och Norge. Även andra samebyar i Jämtland kommer att påverkas negativt, i form av att deras betesmarker krymper, vid en ratificering av konventionen och dess områdesprotokoll. Förändrade förhållanden avseende samebyarnas betesmarker leder sannolikt till förändringar i samebyarnas nyttjande av enskilda skogsägares marker. Risken är uppenbar att detta skadar den i huvudsak väl fungerande relationen mellan rennärningen och de enskilda skogsägarna i de berörda områdena.
- I Härjedalen har det på statens initiativ under många år pågått förhandlingar mellan markägare och samebyar för att lösa tillgången till renbete. Jordbruksverket har i samverkan med Skogsstyrelsen och länsstyrelsen i Jämtland verkat för att åstadkomma avtal mellan markägare och samebyar.
- Våren 2011 tecknades avtal för vinterbete mellan ca 1 500 markägare och tre samebyar på en areal av ca 140 000 ha. År 2014 tecknades ytterligare avtal på ca 20 000 ha höstbete. Avtalet från 2011 har fungerat bra och har nu gått in i en andra avtalsperiod på 5 år.
- För att vinterbetesavtalen skulle kunna komma till stånd har samebyarna förbundit sig att inte komma ner med renar på skogslandet förrän tidigast den 1 november. Där samebyar har betesrätt på grund av urminnes hävd gäller ju normalt att renarna kan komma ner redan 1 oktober. Om en eller flera samebyar genom konventionen skulle förlora viktig höstbetesmark kan det medföra ett hårdare tryck av renar ner mot de avtalade betesmarkerna tidigare än 1 november. Risken för avtalskonflikter blir då större och i förlängningen riskerar avtalen att sägas upp av markägarna vilket skulle äventyra en långsiktigt hållbar renskötsel i nuvarande omfattning samebyarna i Härjedalen.
- Avtalslösningar har visat sig kunna fungera, men det är beroende av att berörda parter kommunicerar för att hitta lösningar. Att genom statligt tvång förändra situationen riskerar att skapa spänningar som har tagit lång tid att läka. Ovanstående talar för att en ratificering av konventionen skulle orsaka onödiga skador och att det är möjligt och mera lämpligt att lösa problemen genom frivilliga avtal som förhandlas fram istället för med tvång.

Enligt uppdrag från
Norrskogs styrelse:

Rolf Edström

Enligt uppdrag från
Mellanskogs styrelse:

Per Sandberg